

วิธีการเพื่อความปลอดภัย ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 48

ร.ต.ต. พิณ ไชย ยอดนยอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-186-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016547

I 10306790

MEASURE OF SECURITY IN PENAL CODE SECTION 48

Pol.Sub.Lt.Pattanachai Yodpayung

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-186-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

วิธีการเพื่อความปลอดภัย ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 48

โดย

ร.ต.ต.พัฒนาไชย ยอดพยุง

ภาควิชา

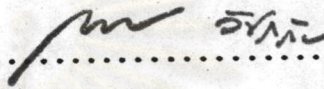
นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

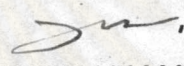
รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ

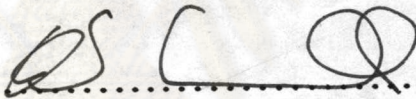

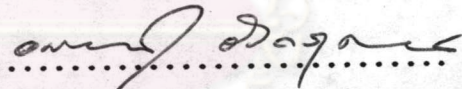
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

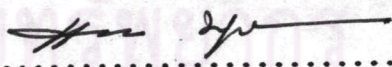

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

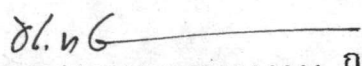

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ช่างวิทย์ ยอดมณี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อมราวดี อังคสุวรรณ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แสง บุญเฉลิมวิภาส)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จิร นิตี หะวานนท์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ นพ.ธีรารัง ทัดนาญชลี)

ร.ต.ต.พัฒนไชย ยอดพยุ่ง : วิธีการเพื่อความปลอดภัย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 48 (MEASURE OF SECURITY IN PENAL CODE SECTION 48) อ.ทีปรีक्षा :
รศ.ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ , 124 หน้า. ISBN 974 - 577 - 186 - 4

วิธีการเพื่อความปลอดภัย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 48 เป็นมาตรการที่คุ้มครองบุคคล ผู้ได้รับการยกเว้นโทษ หรือลดโทษเนื่องจากความวิกลจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 65 ไว้ใน สถานพยาบาล มาตรการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันก่อนที่จะมีการกระทำผิดขึ้นในอนาคต โดยมีพื้นฐานมาจาก ทฤษฎีป้องกันสังคม ตามทฤษฎีนี้มุ่งที่จะป้องกันสังคมให้พ้นจากอันตรายและแก้ไขผู้กระทำผิดในคราวเดียวกัน ด้วย

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 48 คือการควบคุมตัวโดยไม่มีกำหนดระยะเวลา ซึ่งทำให้เกิดข้อสงสัยว่า เมื่อบุคคลได้รับการยกเว้นโทษ หรือ ลดโทษไปแล้ว จะเป็นการชอบธรรมเพียงใดหากต้องถูกควบคุมตัวต่อไปโดยไม่มีกำหนดระยะเวลา ในประ- เต็นนี้ เมื่อพิจารณาถึงทฤษฎีป้องกันสังคมแล้ว จะเห็นว่าสามารถกระทำได้ เพราะวัตถุประสงค์ในการควบคุม ตัวนี้มีไว้เพื่อลงโทษ แต่มุ่งที่จะป้องกันสังคมจากอันตรายที่ผู้หนึ่งจะไปก่อขึ้นในอนาคต

อย่างไรก็ตาม การนำวิธีการเพื่อความปลอดภัย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 48 มาบังคับ ใช้นั้น จะต้องมีการพิจารณามาตรการมาใช้ นั่นคือ ความเป็นอันตรายของผู้กระทำผิด หากปราศจากซึ่ง ข้อเท็จจริงดังกล่าว ก็ไม่อาจนำมาตรการนี้มาใช้บังคับได้ การวินิจฉัยความเป็นอันตรายของผู้กระทำผิด ในแง่ของหลักการนั้น เป็นเรื่องยากที่จะชี้หรือกำหนดลงไปให้ชัดเจน แต่ทว่าในทางปฏิบัติควรจะได้กำหนด ขั้นตอนในการวินิจฉัยความเป็นอันตรายให้รัดกุมยิ่งขึ้น โดยจัดให้มีจิตแพทย์ 2 คนในการวินิจฉัย และให้มีการ ทบทวนความเป็นอันตรายของผู้กระทำผิดนั้นเป็นระยะ ๆ ตามที่กำหนดไว้

ในระหว่างคุมตัวไว้ในสถานพยาบาล ควรจะได้มีการบัญญัติกฎหมายรับรองสิทธิบางประการของ ผู้นั้น เช่น สิทธิการยื่นคำขอลปล่อยตัว และกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการประสานงานร่วมกันระหว่าง กระบวนการยุติธรรมกับสถานพยาบาล อันเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดความสับสนในการ ปฏิบัติงานร่วมกัน

ภาควิชานิติศาสตร์.....
สาขาวิชานิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติศ ร.ต.ต. พัฒนไชย ยอดพยุ่ง
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อ.ทีปรีक्षा

Pol.Sub.Lt.Pattanachai Yodpayung : Measure of security in Penal Code
Section 48 . Thesis Advisor : ASSO.PROF.Dr.Apirat Petchsiri, 124 pp.
ISBN : 974 - 577 - 186 - 4

Measure of Security in Penal Code Section 48 is the measure to put under restraint/ detention in a hospital the person who has been exempted from punishment or whose term of punishment has been reduced as a result of insanity pursuant to Section 65 of the Penal Code. This measure aims at preventing against commission of an offence in the future and is based on social defence theory aiming at safeguarding the society from dangers as well as affording corrective measures for wrongdoers at the same time.

Problems arisen from the enforcement of the measure of security by virtue of Section 48 of the Penal Code is the unlimited restraint/detention. This creates doubts as to the equity of this measure particularly when a person is put under unlimited restraint/detention after he has been exempted from punishment or after his punishment has been reduced. In this issue, when considering the social defence theory, we may use the restraint/detention as the purpose of the restraint/detention is not punishment, but rather safeguarding the society against the dangers which may create in the future.

However, to apply the social defence theory by virtue of Section 48 of the Penal Code, the application should be conditional, i.e. this provision is inapplicable if there is no facts to prove the danger of the wrongdoer.

In principle, it is difficult to clearly determine the capacity to create danger on the part of the wrongdoer. In practice, there should be a more precise prescription of procedures in determining the dangers by providing 2 psychiatrists render their opinion and to have such reviewed periodically as prescribed.

During the restraint/detention in a hospital, there should be an enactment of law to acknowledge certain rights of the restrained person, vis: right to apply for a discharge and stipulation of criteria and procedures for cooperation between the judicial process and the clinics/hospitals which are the relevant agencies to prevent confusion over the collaboration.

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติ ร.ศ.ท. *Wim 76 Group*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *[Signature]*

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนต้องขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงแก่ รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้แนะนำให้ข้าพเจ้าเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และผู้ช่วยศาสตราจารย์แสวง บุญเฉลิมวิภาส ซึ่งได้ให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตั้งแต่เริ่มต้นเขียนวิทยานิพนธ์จนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ พร้อมทั้งให้การเอื้อเฟื้อในเรื่องตำราประกอบการเขียน และแนะนำข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเขียนวิทยานิพนธ์นี้

ในระหว่างเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อาจารย์ ดร.จิรนิติ หะวานนท์ เป็นผู้ให้คำปรึกษาสำหรับประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้เขียนไม่เข้าใจ พร้อมทั้งคำแนะนำในการแก้ไข อีกทั้งมีส่วนช่วยวางรูปแบบและแนวทางในการเขียน จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

สำหรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับด้านการแพทย์ ผู้เขียนได้รับความอนุเคราะห์จาก อาจารย์ นายแพทย์ อัมพร ทศนาญฐ์ลี ซึ่งขณะที่ผู้เขียนกำลังเขียนวิทยานิพนธ์อยู่นั้น ท่านดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลนิติจิตเวช วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่สำเร็จขึ้นมาได้ หากขาดข้อมูลในส่วนนี้ไปเสีย จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงแก่ อาจารย์ นายแพทย์ อัมพร ทศนาญฐ์ลี และโรงพยาบาลนิติจิตเวช ด้วย

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงแก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อมราวดี อังคสุวรรณ ที่ให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน พร้อมทั้งคำแนะนำ ตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์ขึ้นมาในที่สุด

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงแก่ คุณพ่อคุณแม่ ที่ให้ความสนับสนุนในทุกด้านตลอดมา พร้อมทั้งช่วยเหลือและให้กำลังใจอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวถึงในที่นี้ทุกท่าน.

ร.ต.ต. วัฒนไชย ยอดพุง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ณ

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการดำเนินการวิจัย.....	4
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	5
2. หลักการและเงื่อนไขในการบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย.....	6
1. ทฤษฎีป้องกันสังคม.....	6
1.1 ประวัติและความหมาย.....	6
1.2 การรับเอาทฤษฎีป้องกันสังคมมาใช้ในกฎหมาย.....	9
1.3 ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับทฤษฎีป้องกันสังคม.....	10
2. เงื่อนไขการนำมาตรการมาใช้และความเป็นอันตรายของบุคคล.....	12
2.1 เงื่อนไขการนำมาตรการมาใช้.....	12
2.2 ความเป็นอันตรายของบุคคล.....	15
2.2.1 การนิสุจน์ความเป็นอันตราย : แนวความคิด	
ด้านกฎหมาย.....	15
2.2.1.1 พฤติกรรมอาญา.....	16
2.2.1.2 องค์ประกอบด้านจิตใจ.....	17
2.2.1.3 พฤติกรรมทางอาญาหลาย ๆ ครั้ง.....	18

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.2.1.4 การประเมินบุคลิกภาพ.....	19
2.2.2 การพิสูจน์ความเป็นอันตราย : แนวความคิดด้าน การแพทย์.....	20
2.2.3 สัดส่วนความเป็นอันตรายกับมาตรการที่นำมาใช้...	27
2.2.4 ผู้กระทำความผิดบางประเภท.....	29
2.2.4.1 ผู้กระทำความผิดติดนิสัย (Habitual Offender).....	29
2.2.4.2 ผู้กระทำความผิดซึ่งไม่อาจใช้วิธีการ ลงโทษกับเขาได้ (Offender not susceptible to punishment)..	30
2.3 โทษตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญ.....	31
3. มาตรการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในระบบต่าง ๆ.....	34
1. วิธีการบำบัดทางการแพทย์.....	34
1.1 จิตบำบัด (Psychotherapy).....	35
1.2 มิถู เทอราปี (Milieu therapy).....	35
1.3 การรักษาที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย (Somatotherapy)....	36
2. บทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	37
2.1 ลักษณะของมาตรการตามบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้อง.....	38
2.2 ลักษณะทั่วไปของมาตรการที่นำมาใช้.....	41
2.2.1 มาตรการตามประมวลกฎหมายอาญา : วิธีการ เพื่อความปลอดภัย.....	41
2.2.2 มาตรการตามกฎหมายเฉพาะ.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.3 บทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวกับการส่งตัวเข้าโรงพยาบาล.....	47
2.3.1 วิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมาย อาญา.....	47
2.3.2 มาตรการตามกฎหมายเฉพาะ.....	54
2.3.2.1 มาตรการทางปกครองตามกฎหมาย ของประเทศไทย.....	53
2.3.2.2 มาตรการบังคับตามกฎหมายสุขภาพจิต ของประเทศไทย.....	54
2.3.2.3 คำสั่งที่มีข้อจำกัด (Hospital order restricting discharge) ตาม พระราชบัญญัติสุขภาพจิตของประเทศไทย ปี 1983.....	55
2.4 บทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวกับผลขณะอยู่ในโรงพยาบาล.....	59
2.4.1 การรักษาในโรงพยาบาล.....	59
2.4.1.1 หลักทั่วไปในการกระทำของแพทย์ต่อ ร่างกายผู้ป่วย.....	59
2.4.1.2 หลักในการรักษาตามกฎหมายเฉพาะ..	64
2.4.2 การออกมาภายนอกโรงพยาบาล.....	70
2.4.2.1 มาตรการตามประมวลกฎหมายอาญา..	70
2.4.2.2 มาตรการตามกฎหมายเฉพาะ.....	71
2.5 บทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวกับการออกจากโรงพยาบาล.....	72
2.5.1 มาตรการตามประมวลกฎหมายอาญา.....	73
2.5.2 มาตรการตามกฎหมายเฉพาะ.....	76

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

2.5.2.1 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (Home Secretary).....	77
2.5.2.2 คณะกรรมการพิจารณาคำขอลปล่อยตัว (Mental Health Reveiw Tribunal).....	78
2.5.3 การดำเนินคดีโดยอาศัยหลัก ฮาบีส คอร์ปัส (Habeas Corpus).....	89
2.6 มาตรการด้านกฎหมายของสหรัฐอเมริกา.....	91
2.6.1 ร่างโมเดล หนีล โด้ด.....	91
2.6.2 กฎหมายสำหรับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับเพศ.....	93
4. วิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 48.....	95
1. ประวัติ.....	95
2. วิเคราะห์วิธีการเพื่อความปลอดภัย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 48.....	98
2.1 คำอธิบายทางตำรากฎหมาย.....	98
2.1.1 คำอธิบายทางตำรา ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127.....	98
2.1.2 คำอธิบายทางตำรา ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499.....	99
2.1.3 คำอธิบายทางตำรา อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง.....	100
2.2 คำพิพากษาของศาล.....	101
2.3 แนวทางปฏิบัติ.....	104

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
2.3.1 ลักษณะคดีตามมาตรา 48 แห่งประมวลกฎหมาย อาญา.....	104
2.3.2 การส่งตัวจำเลยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล..	105
3. ปัญหาที่เกิดขึ้นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 48.....	107
5. บทสรุป และข้อเสนอแนะ.....	115
บรรณานุกรม.....	119
ประวัติผู้เขียน.....	124

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย